

ԼՅՈՒՍԻ ԹԱՐԳՅՈՒՆ

ԱԶԱՏԱՐԱՐ ԱԶԻԿԸ

ՅՁԱ. ԳՅՕ
Բ-33

ՊԵՏԷՐՍ

ՀԻՅՅԵՄ ԿԻ ԿԻՑ ՄԱՆԿԱ-ՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ՅԵՆՐԵՎԱՆ

1937

P-33

ար

ԱԶԱՏԱՐԱՐ ԱԶԻԿԸ

Կապույտ յերկնքից ժպտում եր փայլուն արեր: Նա իր տաք ճառագայթները փռում եր դաշտերի, պարտեզների վրա ու շնչում:

— Զարթնեք, դարթնեք: Յելեք, յելեք, գարնանամուտ ե արդեն...

Ծաղկեցին ծաղիկները պես-պես: Խոխոջեցին ջրերն ուրախ: Պարի յելան թիթեռնիկները թեթև ու ծլվլացին թռչունները գույնզգույն:

Այնպես կանաչ, այնպես նախշոն եր գարունը:

Այնպես հնչոն, այնպես զվարթ եր գարունը:

* *

Աչիկը տիկնիկին նստեցրել եր փայտից շինած կառքի մեջ ու մոր առաջնընկած քաշում, վազվզում եր անտառում:

1981/010

1010/42814

Հ
Ե
Օ
Ե

— Զգու՛յշ, ցեխերի մեջ չմտնես, տո-
տիկներդ չթրջես: Տոտիկներդ վոր
թրջես, փորրիկդ կցավի.— ասում եր
մայրը:

— Չե, չե, մամա ջան, դու մի վա-
խենա, յես հո պուճուր չեմ, յես հո պու-
ճուր չեմ, վոր ասում ես...

Նա դեռ խոսքը չեր վերջացրել, յերբ
մայրը նորից զգուշացրեց:

— Սպասիր, այնտեղ առվակ կա, ջը-
րերը վարարել են, ճանապարհը փա-
կել, մե՞ջը չրնկնես:

— Վոր րնկնեմ, ի՞նչ կլինի, — գարմա-
ցած հարցրեց Աշիկը:

— Կխեղդվես:

— Վոր խեղդվեմ, ի՞նչ կլինի:

— Քո մաման կմնա առանց Աշիկի...

Հաց կլինի քո մաման, առանց սիրուն
Աշիկի... բա մաման մեդք չի՞:

Աշիկն զգացված գրկեց մորը:

— Եգ ի՞նչպես ե լինում, վոր խեղդ-
վում են, մամա:

— Զուրը լցվում է բերանը, ել ող չի
լինում, վոր շնչեն, թպրտում են, թը-
պրրտում ու մեռնում:

Աչիկը վախեցած բռնեց մոր ձեռքը
և զգուշ քայլում եր նրա կողքով:
Նա չի ուզում խեղդվել...

*
*

Յերբ նրանք տուն յեկան, մայրն
խկույն գնաց խոհանոց՝ ճաշի պատ-
րաստություն տեսնելու, իսկ Աչիկը
սենյակ մտավ՝ իր տիկնիկին քնեցնե-
լու:

— Քո մաման ետոր շատ է հոգնել, —
ասաց Աչիկը, քո մաման ետոր չի կա-
րող քեզ որոր ասել, սուս ու փուս
աչիկներդ փակիր ու քնիր:

Մեկ ել նա նայեց աթուռին ու զար-
մացած բացականչեց:

— Վայ, ես ի՞նչ ե...

Նրա յեղբայրը գետակից մի ձկնիկ
եր բռնել, գցել ջրով լիքն ամանի մեջ

ու ինքը գնացել դպրոց: Ձկնիկը խըլտ-
պըլտում եր ջրի մեջ:

Աչիկն առաջին անգամն եր կենդա-
նի ձուկ տեսնում: Նա կարծեց, թե
ձուկը պատահամաբ ե ընկել ջրի մեջ
և մտածեց, թե հիմա կխեղդվի. չէ՞ վոր
մ. յրիկն ասում եր՝ «վոր ջրի մեջ ընկ-
նես, կխեղդվես»: Նա մտածեց ազատել
խեղճ ձկանը:

— Թպրտում ես, դու թպրտում ես.
ուրեմն դու խեղդվում ես: — Իո մաման
քեզ չի՞ ասել, վոր չի կարելի ջրին
մոտենալ... Բա ինչո՞ւ չլսեցիր քո մա-
մային: Դե լավ, յես քեզ կազատեմ,
մի վախենա, — ասաց Աչիկն ու ձուկը
հանեց ջրի միջից:

Ձուկը թպրտաց նրա ձեռքերի մեջ,
դուրս պրծավ ու ընկավ հատակին:

— Ախ դու, հիմար, ախ դու, հիմար,
ինչո՞ւ յես վախենում, յես հո գազան
չե՞մ, — ասաց Աչիկն ու հատակից վերց-
րեց ձուկը:

— Ա՛, դու թանց ես, ձկնիկ ջան, դու
սառել ես, վոնց ես գողգողում... — շա-
րունակեց Աչիկը: — Իո մաման քեզ չի՞
ասել, վոր չի կարելի տոտիկները թրը-
ջել: Տոտիկներդ վոր թրջես, փորիկդ
կցավի: Հը՞, չի՞ ասել... Բայց վոնտեղ
են քո տոտիկները Վոյ, տոտիկներ չու-
նես, յերևի ջուրն ե տարել...

Այդ մտքից նա այնպես տխրեց, վոր
մինչև անգամ թրջվեցին աչքերը, սա-
կայն լալու ժամանակ չեր:

Նա իսկույն չորացրեց ձկնիկին,
ծալ-ծալ փաթաթեց տիկնիկի շորերի
մեջ և ասաց.

— Դու կլավանաս, կտաքանաս՝ կը-
լավանաս, քո փորիկն ել չի ցավի:

Պատասխանի փոխարեն ձուկը լայն-
լայն բացում եր ցամաքած բերանը:

— Յես հիմա քեզ կպառկեցնեմ, լավ-
լավ կծածկեմ, յես չեմ թողնի, վոր
մեռնես, — վոզևորված խոսում եր Ա-
չիկը: — Դու վոր մեռնես, քո մաման

կմնա առանց բալիկի, նա լաց կլինի
քեզ համար. բա մեղքը չի՞ քո մաման:

Չուկն առաջվա պես ել չէր թպրր-
տում... Միայն մեկ-մեկ պոչն եր
շարժում և մշուշոտ աչքերով նայում
Աչիկին:

— Ի՞նչ ես ուզում, որո՞ր ես ուզում,
հիմա, հիմա. — աշխույժ վրա տվեց
Աչիկը:

Նա անկողնից հանեց տիկնիկին,
ասաց.

— Ի՞նչ առողջ ես, նստած ել կարող
ես քնել:

Նրա տեղը պառկեցրեց բարուրած
ձկնիկին ու սկսեց յերգել:

— Քնի՛ր, քնի՛ր, իմ նախշուն բալիկ,
քնի՛ր, վոր մեծանաս, վոր մեծանաս,
խելոքանաս, ել չես խաղա ջրի հետ,
ել չես ընկնի ջրի մեջ... Ամեն անգամ
յես հո կողքիդ չեմ լինի, վոր քեզ ա-
զատեմ:

Չուկն այս անգամ հազիվ-հազ թպրր-
տաց ու... ու փակեց աչքերը...

Յերբ նա փակեց աչքերը, Աշիկը վոստոտաց ուրախությունից:

— Ասում եյի, ախր ասում եյի, վոր չոր անկողնում դու շուտ կքնես:

Այդ բոպեյին մլավելով պատուհանից ներս ցատկեց փիսիկը: Նա արևի տակ լավ տաքացել էր, քնել, այժմ ել ուզում էր խաղալ Աշիկի հետ: Բայց Աշիկը փոխանակ սովորականի պես առաջ վազելու, մատը դրեց շրթունքներին ու շնչաց:

— Սը՛րը՛սաս... սըր՛սաս... Չե՞ս տեսնում, քնել ե իմ ձկնիկը, կամաց արի, վոտքի ծայրերի վրա արի, չգարթնի...

Փիսիկը մոտեցավ, հանկարծ քիթը ցցեց, սկսեց հոտոտալ...

Աշիկն այնպես ուրախ էր, այնպես ուրախ... Նա ուզում էր վազել, կանչել ընկերուհիներին, թող նրանք ել տեսնեն կենդանի ձկնիկին, թող նրանք

ել իմանան, թե ինչպես Աշիկը խեղդ-
վելուց փրկել եր ձկնիկին... Բայց ինչ-
պես մենակ թողնել քնածին, յեթե
հանկարծ մահճակալից ընկնի ցած:

Նա փիսիկին հիշելով ասաց:

— Դո՛ւ, փխտ ջան, կնտես ձկնիկի
մոտ, կլինես պահապան, յես շուտով
կգամ: Դու լավ կնայես, փոր ցած չընկ-
նի, չբացվի:

Փիսիկը մոռաց, մեկ նայեց Աշիկին,
մեկ ձկնիկին ու ելի մոռաց:

Աշիկը փիսիկին ձկնիկի մոտ թող-
նելով՝ շտապ դուրս յեկավ սենյակից
ու պատշգամբից կանչեց Թուշիկին,
Պաշիկին, ելի մի քանի ընկերների:

— Շո՛ւտ, շո՛ւտ յեկե՛ք, ձեզ ենպես
բան ցույց տամ, վճր...

Բայց յերբ նրանք ազմուկով ներս
թափվեցին, սենյակում փոչ ձուկ կար,
փոչ կատու...

Խմբագիր՝ Է. Հարությունյան
Տեխն. խմբագիր՝ Ս. Գասպարյան
Արբագրիչ՝ Ա. Սրգսյան

<< Ազգային գրադարան

NL0399517

Գլավղիտի լիազոր Ա.—1197, Հրատարակչ. 3931
Պատվեր 1354. Տիրաժ 4000
Պետրատի տպարան, Յերեվան, 11 Կոմունյանցի, 4

ԳԻՆԸ 80 ԿՈՊ.

803

8649

ЛЮСИ ТАРԳՅՈՒԼ
СПАСИТЕЛЬНИЦА АЧИК

Гиз ССР Армении, Ереван, 1937 г.